

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

14 de Renuntiatione successionis præsentis & futuræ, & de dolo & metu
interuenientibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

fatis manifeste rem explicant. Et filia praeiuratur scire vires patrimonii patris, vt certa certior amplius reddi non debeat, *l. in fin. de actio. em. p. l. i. C. ad Velleia. l. i. §. eleganter, de pos. P. facti l. fin. quia. mul. off. iur. fin. poss. C. in auth. vt uent. mat. C. nua. quod si neiciat, de bet sibi imputare, l. quisquis, de i. c. s. facti C. p. pen. de em. C. vend. facti, quod notabiliter scribit Paul. Cautentis ad autb. sacramenta puberum. si aduers. vend. C. consil. 68. incipi. vno punito, quod vbi ignorantia consistit in iure, iuramentum ad ea, quae hoc modo ignorantur, extenditur: quia lex fingit iuramentum omnia scire, quae in iure consistunt. Iuris enim ignorantia neminem excusat, *l. i. C. de iur. C. facti. 19. P. §. Notat & Guido Pap. q. 227. quod ad hoc vt quis sibi praeiudicet per iuramentum, iurificat iurati lupet facto, nec scientia requiritur per l. si duo, §. si dem Iulianus, de iur. em. Et hanc sententiam noitau defendit expresse Geo Natha, in d. ca. quamuis pactum, co. 15. vers. an autem ad hoc, cum col. seq. Et secundum eam iudicatum docet Guido Pap. d. q. 227. §. Sed ¶ quae iuramentum, num pactum de non succedendo patri, factum cum fratribus a filia, vallatum etiam iuramento, habeat validam renuntiationem. Quam quaestione distinguendum arbitror. an pactum hoc factum sit cum fratribus viuentibus: & sine consensu illius: & tunc non valet, neque est oblig. totum quod accessit iuramentum, idem Natha, ad d. c. quamuis, co. 11. in 10. l. mit. C. ibi t. est. de Ancha. l. mo. C. Gemm. Bat. C. Sal. in l. si. C. de pact. Tum quia decretalis, quamuis, correctoria est legis ciuili, & loquitur de pacto facto patri & i. deo non est vitra protoganda ad fratres, c. que a iure. C. o. d. a. de regul. iur. in 6. l. que contra, de legi. P. Item pactum habita ratione fratris & patris, esset de futura successione viuentis, quod iam pluribus improbatum fuisse docuimus. ¶ Aut ¶ si pactum cum fratre ex consensu patris: & tunc valebit, si is perseverauerit in ea voluntate vique ad mortis periodum, *secundum l. si. C. de pact. C. l. si. in i. i. autb. in modo, C. famul. et c. Aut de hereditate patris mortui renuntiatio fit fratribus, & tunc proculdubio valebit pactum in eius fratris vtilitate. in cuius fauorem fit. Quia pactum ostendimus validum de renuntiatione vel de hereditate iam quaesita mortui, diximus supra C. facti, l. i. C. de pac. l. qui Roma. §. duo fratres, de ver. obl. l. de iudico commissis, C. de transfact. l. illud, de acq. hered. cum simi. dum modo quippiam aliud non impediatur pactum, veluti dolo metus, minor aetas fortis, vel aliud simile. Tunc enim nec iuramentum pactum firmaret, sed daretur restitutio in integrum, c. cum contingat, de iur. iur. autb. sacramenta puberum, si aduers. ve. di. C. Federi. consil. 19. 4. h. l. Fran. in c. quamuis, nu. 11. de pact. in 6. puta, si dolo fratrum dicentium relictum esse in testamento quippiam sorori a patre, cum tamen nullum factum eilet a patre testamentum, illa accepto legato iurauerit se non habituram regressum ad bona paterna vel materna, *Fed. d. consil. 19. 4. Ancha. in c. accessorium, in fin. n. 5. de reg. iur.* Atque Ancharanus in d. c. accessorium, resoluit, minorem 25 annis, accepta dote a fratribus, enormiter lesam renuntiatio hereditati paternae, non obitante iuramento restituit, & rest. indi contractum propter iniquitatem in eo contentam, cum iuramentum non sit vinculum iniquitatis: iniquitatem perpendendo ratione iniustitiae, prout iura expressa hac de re explicant, c. inter cetera, 22. q. 4. c. animaduertendum, 22. q. 2. c. quanto, de iur. em. Circumstantiae porro negotii facile detegent dolum minor aetas, *l. de mino. 25. ann. fragile consilium sexus, l. 2. ad Velleia. facti qualitas, l. i. de do. except. l. si quis cum aliter, de verb. obl. P. & similia: ex quibus facilis erit venie iuramenti impertratio contra contractum dolo initum, cap. abbas, quod me. caus. cap. si vero, de iur. iur.****

De Renuntiatione Successionis praesentis & futura, & de dolo & metu interuenientibus. Cap. 14.

- 1 Renuntiatio, & promissio de renuntiatando a filia dotata facta, an equiparentur.
- 2 Renuntiatio successionis metu & vi facta a filia, non officit.
- 3 Metus iustus quis dicatur.
- 4 Patris praesentia num. metum, filia renuntianti inferat, & numer. 7.
- 5 Iuramentum metu extortum an sit obligatorium, & de restituendo contra illud.
- 6 Peccandum non est cuiuscuque rei metus causis.
- 8 Reuerentia iuriam filii vel liberi in patrem & patronum, metum reuocissimum habet.

¶ Vinto, ¶ regula nostra pacti filiae de non succedendo, requirit renuntiationem non vi non metu factam. Ex quibus notandum renuntiationem fieri debere a filia facto ipso. Nam si illa promittat se renuntiaturam, nec tamen renuntiet, promissio non ei nocebit, vt respondit Fran. Aretinus respon. 148. Arnol. tamen Ferronus in §. 13. titu. de rest. in consue. Bur. de. per l. stipulatio ista, in princ. de verb. oblig. existimauit post promissionem ad faciendam renuntiationem cogi posse, secundum Bald. in l. pactum, C. de coll. Ceterum, idem Ferron. §. 4. putat. renuntiationem factam per maritum nomine vxoris filiae non valere: cum non conueniat renuntiationem extendi a personis ad personas. *l. iur. rig. n. i. §. ante omnia, de pact. P. vi. res int. alios est. C. in eorum praedictum, cum nec incommodum fiat absentis stipulatio, l. stipulatio ista §. al. e. C. si. stipulatio, de verbo. obl. §. si quis alius, de in. uti. stip. ¶ Metus ¶ porro & vis, ab hoc actu: be lie debent, d. cap. 2. quamuis pactum, quemadmodum ab omnibus & iuris legitimis voluntatis, vt ex edicto pratoris. Quod met. causa plenius edocemur. Et quemadmodum dos promissa vel data per metum, reuocatur. *l. si mulier, §. si mulier, quod met. cau. P. sic & per metum e. iuratio in ea dote non valet. ¶ Metus ¶ iustus intelligitur, qui periculum vitae, aut corporis cruciatum continet. *l. interpositus, C. de transf. l. 3. §. 1. de eo quod met. cau. P. l. 4. C. eo. l. metus autem causis, ex quib. causis in P. facultatum omnium iacturam, ni aliquid fieret qui & actum reuocat, ca. abbas 2. de iur. c. presbyteros, §. o. dist. in. c. si. 22. q. 2. ¶ Metum ¶ iustum filiae renuntianti non infert praesentia patris quia hic metus paternus vim non habet: & ideo non subiicitur edicto, in l. i. quod met. cau. P. Nec solus etiam patris iustus metum habet, Bar. in l. i. §. que onerande qua. rer. act. non dat. quamuis gl. ibi repugnet, improb. a Bar. in c. ad inuidiam, C. quod met. cau. per Dolt. in l. interpositus, C. de transf. Quinimo proximorum & parentum praesentia, fraudis suspicionem tollit, *l. transactionem. 3. C. de transf. l. i. de iis qui per me. iudi. non app. P. Quod si filia inde metum sibi praetextat, non habetur ratio eius metus, quem quisque sibi temere infert, *l. si mulier, quod me. caus. P. c. inter cetera, 22. q. 4. Et quae habet arbitriū in electione ppositi, non cogitur sequi patris voluntatē. c. cum vni. de reg. Neg; ea exenatio, pdest hio te subserbēti in facto patris & suo, quo minus obligetur, in specie l. si de infor. §. pater Scii, de fidei. Probatur & idiplum a matrimonio, quod liberū esse debet, c. requisit, c. gemma, c. cum locum de sponsa. & nihilominus non ideo minus liberum dicitur, quod patris iustus & imperio factum a filia filiove fuerit, *l. pen. C. si. C. v. d. c. i. de despon. impub. Atque textus c. quamuis de pact. in ex. non ideo pactum infirmat, quod cum patre a filia factum est, sed aliunde vt improbetur, metum & vim probari iubet. Veruntamen si pater durus sit, & verberibus praecedentibus, vel metu alio extorsisse consensum a filia probetur, nihil est quod praesentiam patris metu inferre prohibeat, & eo magis quo filia bene morata est. quae matrem metu exasperare. Et quamuis communi calculo receptum sit interpretum, iuramentum metu extortum esse obligatorium, eo quod metus non excludat consensum, c. ad audientiam, de iur. iur. vt in c. merito, 15. qua. x. in l. si mulieri, quod me. caus. in P. gl. in c. abbas, eo. ap. Greg. late in ca. auctoritatem, 15. q. 6. potest tamen peti absolutio seu gratia iuramenti, d. c. auctoritatem, §. 2. C. si vero, de iur. iur. Non tamen restitutio, quia aduersus iuramentum per se factum non impetratur restitutio. Sed absolutio, Panor. in c. 2. num. 2. per illum rex. de iur. iur. et si quando pro alio iuratur, restitutio datur, Pan. in d. c. 2. C. l. nam C. postea, §. si minor, de iur. iur. P. ¶ Et ¶ quamuis iuramentum metu & vi extortum iure recte non obliget: tamen ad maiorem cautelam, quia multis vinculis iuramentum iuramentum constringit, absolutio petenda est de facto ab episcopo, c. 2. C. ibi gl. C. p. extitio, eo. Et iudex laicus potest ideo cogere turpiter extorquentem iuramentum, illud relaxare seu remittere, Federi. consil. 164. Panorm. in c. 2. num. 3. de iur. Quemadmodum cum opus est idem cogit & iuramentum seruare iuramentem, in c. licet, de iur. iur. in 6. c. fin. de fo. comp. in 6. ¶ Sic ¶ rigore vltimo iuris. perpen. sicut virtute iuramenti, iuramentum quod potest seruari sine interitu salutis aeternae, non habita ratione alterius, seruandum esset, et si metu fiat. c. si aliquid, 22. q. 4. quia etiam metu impellente, peccatum mortale nemo committere vel peccare debet, c. pactionis, de pact. c. quamuis, eo. in 6. Expedi enim potius qualibet pati quam malo consentire, c. ita no, 32. q. 5. & melius pro veritate pati supplicium, quam pro adulatione consequi beneficium, c. quisquis vo. itatem, C. c. memo peritorum, 11. q. 1. Et voluntas coacta, voluntas est, c. merito queritur, 15. q. 1. Sed si aliarum circumstan-******

tiarum iuramenti perpendamus causas, vt puta iudicium & iustitiam, quæ interuenire debent, c. *Et si Christus, de iureiur. cum siml.* & tamen non adfunt in hoc pacto iurato filia & patris, relictissime gratiam fieri temerari iuramenti dicemus. ¶ Proinde si constat ipso facto, filiam fuisse deceptam, tunc vel sola presentia patris arguit metum, l. *cum virum, de regula. cap. cum dilectus, de vis qua vi metusve causi. si sum. a contr. sen. qui dedit causam contractui, & nulli consequenter reddidit, l. & eleganter. de dol. P. pariter & accessorium iuramentum, c. *accessorium, de reg. iur. in 6.* Ne quod vna via prohibitum est directo per obliquum in fraudem legis probetur, c. *prudenciam, & ca. praxerea, de offi. deleg. Loratio, de sponsa. P.* Et ita etiam Federicus con. 194. incip. *quaritur, an domina & Margarita*, restringit decisionem ca. quamuis pactum, in filia enormiter, id est, præter modum læsa, vt ex eo, quæuis non probentur a patre interuenientes minæ vel verbera, metu præsumitur contractum & iuratum. Quem sequitur Ancharanus ad regul. *accessorium, in 6.* ¶ Responsum ¶ in iure est, solam & nimiam reuerentiam liberi (qui similis in obsequiis filii est) vt constat ex tit. *de obseq. a liber. & li. par. & patro. prest. si probentur liquido improbare promissionem ab eo patrono factam, l. i. §. que oneranda. quar. rer. act. non da.**

De iuramento, quod in renuntiatione successione interuenit, & de Gratia eiusdem. Cap. 15.

1. Iuramentum promissorium seruandum, quare.
2. Iuramenti renuntiationis a filia factæ au dari possit absolutio, & seq.
3. Omnino verbum quid contineat.
4. Renuntiatio filie dote contenta ex quibus causis iuramento non obstanti rescindatur.

¶ Summus ¶ Pontifex in c. quamuis pactum, sexto loco vim maiorem pacti renuntiationis filia constituit in iuramento. Quod maius habet vinculum obligationis, veluti cum Deo promissione facta, l. 2. *de reb. cred. C. ca. est Christus, de iureiur.* & cum scriptum sit, non peierabis, reddes Deo iuramenta tua, Exo. 20. *Leui. 29.* Proinde seruanda quæ iurata seruari possunt sine detrimento salutis æternæ, ca. *quamuis, de pac. in 6. ca. cum dilectus, de his que vi met. cau. et si damnum temporale imminet plus est enim anima, quam corpus, l. sancimus nemini, 17. de sacrosan. eccle. C. D. Math. c. 6.* Satagit & ecclesia sacrosancta iuramenta seruari, c. *mulieri, c. ex literis, in ca. de iureiur. ca. cum contingat, eo. c. licet, eod. in 6. item & lex ciuili, auth. sacramenta puberum, si aduers. vend. l. fin. vt iurandi, de oper. lib. P. l. qui iurasse, de iureiur. in P. Neque perituis via aperienda est, ca. *cum dilectus, de his que vi met. causi. in iuncta gl. que similia citat l. 2. C. de ind. vid. sol.* Et gratia non nisi ex maxima causa fieri potest: cum id quod expresse Deus per se vel per prophetas sancit, non possit a legislatore alio tolli vel mutari, ca. *sunt quedam, 25. q. 1. §. sed naturalia, de iur. na. gen. & eius.* Et quod superior admittit, inferior non potest infirmare, §. *interim, de defen. ciuili. in auth. c. cum inferior, de maio. & obed.* Item iuramentum spiritualis potest restringi, cap. *dece nimis, de iud. c. cum ad verum, ad ca. satis euidenter, 96. dist.* Possunt ad confirmationem istius iuramenti alia plura conferri, quæ tractabimus Deo fauente proprio loco de iuramento, in probationibus iudicialibus, quæ non referam. ¶ Sed ¶ interim explorabimus, num ab hoc iuramento renuntiationis, filia absolutionem possit petere. Et melior visa est opinio eorum qui negant: quam pluribus rationibus firmat Georgius Natha, in *Rep. c. quamuis, 3. colum. 14.* ¶ 1. Quia ¶ textus c. *quamuis*, tradit omnino iuramentum esse seruandum: verbum autem, *omnino*, impedit omnem ope-rem & remedium exceptionis, gl. in c. *fin. de off. & pot. iudi. delega. in 6. in verb. omnino, glo. in clem. 1. in verb. omnino, de vit. & hon. cler.* Et verba generaliter prolata, generaliter sunt intelligenda, l. *si seruius, de serui. verb. pred. l. 1. §. pen. de alea ius. & aleat. & affirmatiua omnino, omne, totum includens nihil excipit, l. Instans, de leg. 3. l. balista, ad Trebell. P.* Quomodo modum contraria negatiua vox nullo modo negat generaliter, & ideo prohibet dispensationem, glo. in *clem. in his. in verb. nullo modo, de vit. & hon. cler. 2.* Cumque verba sint intelligenda cum effectu, & vt aliquid operentur, c. *relatum, de cler. non reg. l. 3. §. hac verba, de neg. gest. l. si quando, de le. 1.* excludenda est dispensatio. Alioquin verba quæ de iuramento apposita sunt in c. *quamuis* essent perperam apposita, cum illud dispensatione eludatur. 3. Auth. sacramenta puberum, si aduer. vend. C. ait irruocabiliter sacramenta puberum & iu-*

rata pacta eorum obseruanda esse. Item Innocentius 3. respicit, nec iuramentum per summum pontificem remitti posse in iudicium alterius, sine legitima causa, Inno. in c. *inier. de renuntiat. gl. & doli. in c. quanto, de iureiur. in ca. auctoritate, 15. q. 6.* Quia inquit Panor. cons. 12. v. *vol.* iuramentum est de iure diuino, ca. *est Christus, de iureiur.* ¶ Causam ¶ tamen legitimam ad rescindendam remissionem iuratum putant, læsionem filia vel minorem ætatem, ex quibus posse dari absolutionem iuramenti arbitrantur, Panor. cons. 12. circa si. v. *volu.* Ancha. in c. *canonum statuta, in 11. ar. princ. de conf. lafon in auth. sacramenta puberum, si aduer. vend. 9. & 10. col. quamuis Ancha. se sibi contrarius in cons. 433.* Et ita etiam iudicatur, vt absolutione iuramenti petita, læta enormiter, id est supra dimidiam partem legitimæ debita, restituatur in integrum, in c. *l. fin. in iuncta glo. in ver. ex magna cau. qui & aduers. quos in integ. restit. non per. lib. 2. C. in. 42. l. si superstitis, de dol. C. & l. 2. C. de res. in vend. Et ita Bartholom. Challanæus ad §. 12. vers. sed postea, §. §. de testam. in consuet. Burg. quoque probat. Quia immodica læsio concludit dolum præiuratum, arg. l. *omnes que in frau. creditor. §. Lucius, mand. P. l. qui testam. de proba. l. si quis cum aliter, de ver. obl.* Neque hic adferenda in contrarium præsumtio, per quam non putatur patrem voluisse fraudare filiam, propter propensum singularemque animum & amorem in liberos, l. *consilio de curat. furio. l. si quidem, quod met. cau. P.* Nam præsumtio eliditur, vbi veritas contraria apparet, l. *cum de ind. bito, de probat. in P.* Accedit, quod is qui ex beneficio legis aut consuetudinis heres est, vndique suum ius imminutum habere debet, arg. l. *si patronum, de bo. lib. 1. P.* Quinimo qui contentus accepto successione renuntiauit, potest nihilominus legitimam petere supplementum, l. *quando, §. generaliter, & ibi Ias. & l. heres instituta, de inoff. testam. C.* Quomodo modum si filia dote contenta excludatur per statutum a successione, potest petere supplementum legitimæ, si minus idoneam dote accepit a patre. Et Socinus cons. 150. citat quinquequingda Doctores, qui pro hæsententia consulerunt: atque secundum hanc iudicatum sæpe refert Challanæus ad §. 12. *de succ. ad ver. ne resourne, vers. in contrarium tamen, in consue. Bar.* Quia dos debetur in locum legitimæ, l. *quoniam nouella, de inoff. testa. C. & legitimæ supplementum proculdubio peti potest, l. omnimodo, & l. cum scimus, eod.* quamquam Socinus in prædicto loco referat 20. Doctores in contrariam sententiam declinasse.*

De Superiuentia filia patri post pactum. Cap. 16.

1. Filia renuntians, an nepos ex ea admittatur ad petitionem successione sui.
2. Iuramentum quando obliget heredes iurantis.
3. Nepotes non obstant renuntiatione matris succedere possunt an ex propria persona.
4. Filia, qua renuntiauit successione, dote accepta, nõ potest præterita ex petri contra testamentum patris quare.

¶ Septimo ¶ loco, axioma nostrum renuntiationis valida exigit, vt filia superiuiat patri. Nec plane quæstio est in frugifera, an nepos exclusa filia per renuntiationem ab auti bonis quoque excludatur. Et Bal. & Salyc. in l. maximum vitium, de lib. præter. C. excludi putant, Bar. in l. 2. ad Tertullia. in l. *liberorum, de ver. sign. Soc. cons. 3. col. 2. vers. versio probatur.* Cynus in l. 1. *que sit lon. con. C.* & alii quos recenset Arnol. Ferronus ad §. 12. *de testam. in cons. Burdeg.* quam sententiam Ferronus sequitur, non adhibita distinctione, an patri superiuerit, vel moriatur filia. Quia exclusa filia, censentur exclusi eius liberi, vt bona remaneant in familia & nomine maiorum, & nepos vocatur ex persona patris, §. *neque illo, de trien. & sim. in auth.* Sunt tamen aliqui, qui nepotem admiserunt, præ mortua viuenti aucto filia, quos refert Bald. in l. maximum vitium, C. de lib. præter. Bar. in l. qui superstitis de acquir. her. red. & Sylua cons. 108. admittit Bald. cons. 1. lib. 2. & Perusinus in d. l. de quibus, de leg. 1. & Franc. a Ripa, lib. 2. *respon. respon. 6.* Tractatur hæc quaestio ab Aretino, Baldo, Decio, Castr. in l. pactum, de collato. C. a Salyc. eto, in l. pactum, C. de pact. & per alios citatos per Ferronum ad §. 13. *de testam. in consuet. Burdeg.* Sed verior est sententia prior: quia iuramentum a matre præiuratum nõ debet nocere filiis, ca. *cum contingat, in fine iuncta gl. de iureiur.*

¶ Et ¶ quamuis iure communi pactum transeat ad heredes 2 in temporalibus, in leg. *veteres, de contrahendis stipulatione, Cod.* tamen iuramentum matris non potest filios obligare, vt non possint ex sua persona succedere, arg. ca. 1. *de des. impub. in 6. obli.*